

ת"פ 13923/07/13 - מדינת ישראל נגד שאהר סואעד, טל מורן הנדסה בע"מ

בית משפט השלום בתל אביב - יפו
ת"פ 13923-07-13 מדינת ישראל נ' הררי ואח'

בפני
בעניין: כבוד השופט עידו דרזיאן
מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד מנטינבנד
נגד

1. שאהר סואעד - הנאשם 5
2. טל מורן הנדסה בע"מ - הנאשמת 6
ע"י ב"כ עוה"ד האני ברבארה

גזר דין בעניין הנאשמים 5 ו-6

ההליכים - ההרשעה והסדר הטיעון:

1. הנאשם היה בתקופה הרלוונטית לאישום הבעלים והמנהל הפעיל של הנאשמת, חברה שעיסוקה בתחום עבודות הבניין.
2. הנאשמים הועמדו לדין בכתב אישום שהוגש ביולי 2013 ותוקן מעת לעת, וביום 18.1.15 הודו והורשעו במסגרת הסדר טיעון, לפי כתב אישום מתוקן, בעבירות הבאות[1]:
 - א. מסירת ידיעה, דו"ח או מסמך כוזבים בנסיבות מחמירות, עבירה לפי סעיף 117(ב)(1) בצירוף סעיפים 117(ב)(3) ו-119 לחוק מס ערך מוסף, תשל"ו-1976 [8 עבירות];
 - ב. ניכוי מס תשומות ללא מסמך כאמור בסעיף 38 לחוק, עבירה לפי סעיף 117(ב)(5) בצירוף סעיפים 117(ב)(3) ו-119 לחוק הנ"ל [8 עבירות];
 - ג. שימוש במרמה או בתחבולה, עבירה לפי סעיף 117(ב)(8) בצירוף סעיפים 117(ב)(3) ו-119 לחוק הנ"ל [8 עבירות];
 - ד. הכנה וקיום של פנקסי חשבוניות ורשומות כוזבים, עבירה לפי סעיף 220(4) לפקודת מס הכנסה [שלוש עבירות];

ה. שימוש במרמה או בתחבולה, עבירה לפי סעיף 220(5) לפקודה הנ"ל [שלוש עבירות];

3. כתב האישום תוקן בהודעת הצדדים, לפיה הוסרה מעובדות כתב האישום הטענה כי לא בוצעו עבודה, עסקה או שירות בגין החשבוניות נשוא האישום. הוסכם במפורש, כי התביעה לא תטען לאי-ביצוע עבודות בגין החשבוניות, וההגנה תוכל לטעון לעונש בהסתמך על-כך, הן לעניין עבירות המע"מ והן לעניין עבירות מס הכנסה.

4. במסגרת ההסדר הוסכם על דחיית הדיון לתקופה שתאפשר הסרת המחדלים. בהמשך הופנה הנאשם 5 לממונה על עבודות השירות, לבקשת ההגנה. יצוין, שהתביעה הודיעה כי עמדתה העונשית איננה עוד כשהיה בתחילה אלא מחמירה פחות, ביחס ראוי לדעתה לעונשיהם של נאשמים אחרים בפרשה.

5. לאחר שהוסרו המחדלים בנוגע למס הכנסה ובמע"מ והתקבלה חוות דעתו של הממונה, עתרה התביעה לענישת הנאשם על-דרך שישה חודשי מאסר בעבודות שירות, קנס בסך 40,000 ₪ ומאסר מותנה. לעניין הנאשמת, טענה התביעה לקנס של 40,000 ₪. הסיגור המלומד עתר לעונש של מאסר מותנה לנאשם, וקנס מתון לשני הנאשמים.

מעשי הנאשמים:

1. בתקופה הרלוונטית לאישום, בשנים 2008, 2009 ו-2011, במסגרת פועלו בנאשמת, השתמש הנאשם בשמונה חשבוניות מס כוזבות [להלן - החשבוניות הכוזבות], שבגין לא בוצעה עסקה או ניתן שירות.

2. בנוסף, הנאשם השתמש בהסכמי עבודה, אישורי ניכוי מס במקור, אישורים על ניהול פנקסים ורשומות של חברות אחרות, כדי ליצור מצג כוזב של קשר עסקי בין הנאשמת לבין אותן חברות.

3. הנאשם כלל את שמונה החשבוניות הכוזבות בספרי הנהלת החשבונות של הנאשמת בסכום כולל של 1,362,946 ₪ כשמש התשומות הנדרש בגין הוא 183,078 ₪, וזאת במטרה להגדיל במרמה את הוצאות הנאשמת ולהקטין במרמה את תשלומי המס שלה.

4. בשנים 2008, 2009 ו-2011 פעלו הנאשמים במרמה, עורמה ותחבולה בכוונה להתחמק או להשתמט מתשלום מס באופנים אלה:

א. הנאשמים ניכו מס תשומות בדו"חות התקופתיים של הנאשמת באמצעות שמונה החשבוניות הכוזבות, שבגין לא בוצעה כל עבודה ולא ניתן כל שירות, ובכך הכינו וניהלו ספרים כוזבים;

ב. הנאשמים מסרו ידיעות כוזבות למנהל מע"מ וניכו מס תשומות בדו"חות התקופתיים למע"מ בסך של כולל של 183,078 ₪ ללא מסמך כאמור בסעיף 38 לחוק מע"מ;

ג. הנאשמים מסרו תרשומות כוזבות לפקיד השומה, בכך שכללו את החשבוניות בספרי הנהלת החשבונות של הנאשמת וכך הגדילו את הוצאות הנאשמת;

5. מעשי הנאשמים בוצעו בנסיבות מחמירות המתבטאות בתכנון המוקדם, ההיקף הכספי, השיטה, התחכום והנזק שנגרם לקופת המדינה.

נסיבות העבירות - קביעת מתחם העונש ההולם בעניין הנאשם:

1. **מעשי העבירה - "אירוע אחד":** אף שמדובר על מעשים שהתפרשו לאורך שלוש שנים בתקופה של ארבע שנים, וביצוע עבירות מס מסוגים שונים, יש לראות בכלל המעשים "אירוע אחד", שכן מדובר במכלול אחד של פעולות, המאופיינות במחשבה פלילית אחת ובתכנון פלילי אחד, בפגיעה באותם ערכים ובגרימת הנזק המצטבר. כך עולה ממבחני הפסיקה, ובוודאי ממבחן "הקשר ההדוק" הבוחן את אחדותה של התכנית העבריינית גם בהתפרשות המעשים לאורך זמן (ע"פ 4910/13 **בני ג'אבר נ' מ.י.** (2014), דברי הש' ברק-ארז; ע"פ 5834/13 **פלוני נ' מ.י.** (2014), לעניין עבירות חוזרות בטווח של שנים). ייקבע אפוא מתחם עונשי אחד לכלל הפרשה.

2. **הערכים המוגנים** בעבירות המס לסוגיהן הם שמירתה של הקופה הציבורית, החיונית למימון פעולות המדינה, הגנה על מנגנון גביית המיסים והפגיעה בשוויון בין אלו המשלמים ביושר מס אמת לבין המתחמקים ממנו.

3. **מידת הפגיעה בערכים אלו** היתה ניכרת ומשמעותית, כשמדובר בביצוע חוזר ונמשך ובסכומים ניכרים. יש להדגיש, כי הנאשמים פגעו בשתי מערכות מס שונות שאת פעולתן שיבשו ובאמצעות פגיעה זו הפיקו רווח שבאי-תשלום מס אמת.

4. **הנזק הישיר שנגרם** היה ראשית לכל חסרון המס שלא שולם, אך גם הפגיעה והעיוות שנוצרו במנגנון גביית המסים. ניתן לומר שהנזק מוצה במלואו עקב פעולותיהם הנפסדות של הנאשמים. הנאשמים הסירו את המחדלים לאחר ההגעה להסדר; אולם, הסרת המחדל איננה נסיבה מנסיבות העבירות, שהושלמו חודשים ושנים לפני תשלום המס, ולכן אינה מהווה שיקול לקביעת מתחם העונש ההולם (והשוו סעיף 25 לעפ"ג 15273-01-14 **צבי נ' מ.י.** (2014)). הסרת המחדל מקומה בין הנסיבות שאינן קשורות לעבירה, בהיותה ביטוי של חרטה ושל מאמצי הנאשם לתיקון ולפיצוי (סעיף 40ג(ב)ל חוק העונשין הנ"ל; סעיף 5 לע"פ 2407/05 **מן נ' מ.י.** (2005)).

5. **התכנון** היה ממהות העבירות - שימוש שיטתי וסדור בחשבוניות מס, אשר הופקו על-ידי גורמים, איתם לא בוצעה כל עסקה, כדי להתחמק מתשלום מס אמת. אם לא למותר לציין, כל אחת מהחשבוניות היוותה נקודת זמן שאחריה או לפניה יכול היה הנאשם לחדול ממעשיו.

6. **מדיניות הענישה** שמוכתבת על-ידי בית המשפט העליון היא ברורה, עקבית ונחרצת, ולפיה בנסיבות מעין-אלו לא ניתן להימנע מעונש מאסר, לצד קנס גבוה. ככלל, הענישה הנוהגת אכן עוקבת אחרי הנחייה זו.

אמנם, ניתן למצוא גזרי דין לא-רבים שבהם ניתנו עונשים מתונים החורגים מהמדיניות הנ"ל, אך זאת בעיקר בשל נסיבות שאינן קשורות לעבירות ואינן משפיעות על קביעת המתחם (וראו דברי הש' ארבל בע"פ 1323/13 **חסן נ' מ.י.** (2013)).

כידוע, ניתן להביא פסיקות מכאן ומכאן, המכוונות-לכאורה לכאן או לכאן, ואין במקרה דנן תועלת רבה ברשימות ארוכות של גזרי-דין[2]: זאת, משום שהקו הפסיקטי הברור העולה ממקרים הדומים במקרה דנן הינו של עונשי מאסר, בין-אם על-דרך כליאה-ממש ובין-אם על-דרך עבודות-שירות, לצד קנסות גבוהים.

7. בעניינו של נאשם 3 בפרשה דנן, שהורשע בעבירות דומות בקשר ל-47 חשבוניות כוזבות, בסכום כולל של 3,336,723 ₪, כשמש התשומות הנדרש בגין הוא 454,508 ₪, וכשהעבירות בוצעו במהלך שלוש שנות מס - נקבע מתחם עונשי של מאסר בפועל בין תשעה לבין עשרים וארבעה חודשים, ולצדו קנס שגובהו בין 30,000 ₪ לבין 150,000 ₪, כענישה עיקרית[3];

בעניינו של נאשם 1 בפרשה דנן, שהורשע בעבירות דומות בקשר ל-14 חשבוניות כוזבות, בסכום כולל של 2,458,017 ₪, כשמש התשומות הנדרש בגין הוא 329,864 ₪, וכשהעבירות בוצעו במהלך שתי שנות מס - נקבע מתחם עונשי של מאסר בפועל בין שישה חודשי מאסר, שניתן לרצותם גם בעבודות שירות, לבין 18 חודשים, ולצדו קנס שגובהו בין 30,000 ₪ לבין 150,000 ₪, כענישה עיקרית[4];

8. ההפרשים המשמעותיים בין כמות החשבוניות, גודל הסכומים ומשך הזמן, בין מעשי הנאשם דנן למעשי הנאשם 3, ואף ביחס למעשי הנאשם 1, יצדיק קביעה פרופורציונאלית של מתחם העונש ההולם, לפי העקרונות של אינדיווידואליות הענישה ואחידות הענישה[5]. עם-זאת, אציין את המובן והידוע: אין עניינו של כלל אחדות הענישה בחלוקה והכפלה אריתמטיים של עונשים.

9. לפיכך ייקבע בעניינו של הנאשם מתחם עונשי של מאסר בפועל בין מספר חודשי מאסר, שניתן לרצותם גם בעבודות שירות, לבין 18 חודשים, ולצדו קנס שגובהו בין 30,000 ₪ לבין 100,000 ₪, כענישה עיקרית.

עונשו של הנאשם לא יחרוג ממתחם העונש ההולם:

לא מצאתי כל עילה להחריג עניינו של הנאשם ממתחם העונש שנקבע.

נסיבות שאינן קשורות לעבירות - קביעת עונשו של הנאשם במתחם:

1. הנאשם, יליד 1976, כבן 40, אב לארבעה ילדים. בנשות העשרים לחייו ירש את עסקו של אביו שנפטר, ומאז מפרנס את משפחתו המורחבת. הנאשם חולה סוכרת ומטופל תרופתית.
2. הנאשם ומשפחתו עתידים להינזק חמורות מעונש מאסר בכליאה, וכך גם החברה שבבעלותו, שהוא בעליה ומנהלה היחיד. גם מאסר על-דרך עבודות שירות יוביל לפגיעה פוטנציאלית בניהול החברה ובהכנסותיה.
3. הנאשם נטל אחריות על מעשיו, הודה בשלב מוקדם בהליך והסיר מחדליו, ואם-גם באיחור. אמנם, כבר נפסק שהסרת המחדל איננה "טובה" שעושה הנאשם למדינה אלא ביצוע חובתו; וכן שאין להפריז במשקלה-לקולא של הסרת מחדל; אך עידוד הסרת המחדלים על-דרך הקלה מידתית בעונש הוא אינטרס ישיר של הציבור, וכך גם נלמד מרוחו ומלשונו של תיקון 113 המתייחס במפורש למאמצי תיקון ופיצוי.
4. הנאשם נטל עבר פלילי, ופרט לעבירות המס בגין הוא נדון כיום, ניהל אורח חיים תקין ויצרני, על-בסיס מערכת ערכים נורמטיבית. על-אף חומרת המעשים והישגותם, יש לתת משקל הולם לאורח חייו הנורמטיבי והיצרני של הנאשם.
5. עוד יינתן משקל-מה לחלוף הזמן: אף שהתביעה לא השתתתה בהגשתו של כתב האישום, חלפו שנים מביצוע מרבית העבירות ועד היום, שנים בהן פעל הנאשם בדרך נורמטיבית ולא חזר לבצע עבירות.
6. על נאשם 3 נגזר עונש של 9 חודשי מאסר בפועל, מאסרים מותנים וקנס בסך 50,000 ₪; על נאשם 1 נגזר עונש של 6 חודשי מאסר בעבודות שירות, מאסרים מותנים וקנס בסך 80,000 ₪.
7. לנוכח המקובץ לעיל, יש לקבוע את עונשו העיקרי של הנאשם בחלקו התחתון של המתחם, באופן שירוצה על-דרך עבודות-שירות, לצד קנס ממשי. בכך יינתן הביטוי הנכון והצודק למכלול הנסיבות, לרבות ההסרה המאוחרת של המחדל, ותוך שמירה על מדרג עונשי ראוי בפרשה.

סוף-דבר, אני גוזר על הנאשם 1 את העונשים הבאים:

- א. ארבעה חודשי מאסר, שירוצו על דרך עבודות שירות, החל מיום 4.8.16 במשטרת כרמיאל. הנאשם מוזהר כי אי-ציות להוראות הממונה על עבודות השירות או הממונים במקום העבודה, יוביל להפסקת העבודות ולהמשך ריצוי המאסר על דרך כליאה. תשומת לב הנאשם להוראות שבחוות דעתו של הממונה.

- ב. מאסר על-תנאי בן שבעה חודשים למשך שלוש שנים מהיום, שלא יעבור עבירה לפי חוק מע"מ או פקודת מס הכנסה שהנה פשע.
- ג. מאסר על-תנאי בן ארבעה חודשים למשך שלוש שנים מהיום, שלא יעבור עבירה לפי חוק מע"מ או פקודת מס הכנסה שהנה עוון.
- ד. קנס בסך 40,000 ₪ או ארבעה חודשי מאסר נוספים תמורתו. הקנס ישולם בעשרה תשלומים חודשיים, שווים ורצופים, שהראשון שבהם לא יאוחר מיום 1.4.16. מחדל או עיכוב באחד התשלומים יעמיד מלוא הסך לפירעון מיידי.

על הנאשמת 2 ייגזר עונש המשקף איזון בין כלל רכיבי הענישה:

קנס בסך 40,000 ₪ לתשלום עד ליום 1.4.16.

עותקי גזר הדין יישלחו לממונה על עבודות השירות ולידיעת שירות המבחן.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, א' אדר א' תשע"ו, 10 פברואר 2016, במעמד הצדדים.

[1] הכרעת הדין תוקנה בהסכמה ביום 11.10.15, לעניין מספרן של עבירות המע"מ;

[2] וראו דברים לעניין זה בעפ"ג 4459-04-15 מ.י. נ' בראונר (2015), ע' 11;

[3] אושר בערעור, עניין בראונר הנ"ל;

ערעור שהגישה המאשימה נמחק לבקשתה טרם דיון (עפ"ג 4775-01-16);

[4]

גם בעניינו של הנאשם 3 הוסכם שמדובר בחשבוניות 'זרות' ולא 'כוזבות', אך נתון זה לא הובא
בחשבון כנסיבה מקלה ולא השפיע על העונש;

[5]